393D0136

Nr L 56/30 *EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS OFFICIELLA TIDNING* 9.3.93

RÅDETS BESLUT

av den 25 februari 1993

om ett tredje handlingsprogram för att bistå personer med funktionshinder (Helios II 1993—1996)

(93/136/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artiklarna 128 och 235 i detta,

med beaktande av rådets beslut 63/266/EEG av den 2 april 1963 om allmänna principer för genomförandet av en gemensam politik i fråga om yrkesutbildning([1]), särskilt den tionde principen i detta,

med beaktande av kommissionens förslag([2]),

med beaktande av Europaparlamentets yttrande([3]),

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande([4]), och

med beaktande av följande:

Inom ramen för gemenskapens sociala målsättning bör beslut tas om lämpliga åtgärder för att bistå funktionshindrade personer.

Det ställningstagande som rådet och utbildningsministrarna vid ett möte inom rådet den 14 maj 1987 kommit fram till vad avser ett program för europeiskt samarbete i fråga om integrering av barn med funktionshinder i vanliga skolor([5]) och den resolution som rådet och utbildningsministrarna vid ett möte inom rådet den 31 maj 1990 kommit fram till vad avser integrering av barn och ungdomar med funktionshinder i vanliga utbildningssystem([6]), bekräftar behovet av att undanröja substantiella hinder, att använda flexibla utbildningsmetoder för att tillmötesgå individuella behov samt att underlätta övergång till utbildning, arbetsliv och vuxenliv. Dessutom betonas däri att ett så aktivt samarbete som möjligt bör bedrivas med specialiserade institutioner, att de olika möjligheter som ny teknologi ger vad avser utbildning bör användas samt att banden mellan familj, samhälle, sociala myndigheter, hälsovård och arbetslivet bör stärkas.

Utbyte av information och erfarenheter i frågor som är gemensamma för medlemsstaternas utbildningssystem bör utvecklas genom samarbete mellan de verksamheter som medlemsstaterna har inrättat för detta ändamål, under det att medlemsstaternas ansvar såväl vad avser innehållet i undervisningen och organisationen av deras utbildningssystem som deras kulturella och språkliga mångfald respekteras, vilket utesluter en harmonisering av medlemsstaternas lagar och författningar.

Detta program är utformat på ett sådant sätt att det kompletterar de åtgärder som har vidtagits på nationell, regional och lokal nivå, särskilt genom att säkerställa ett utbyte av erfarenheter och information i fråga om sådana åtgärder.

Det huvudsakliga ansvaret för integreringen inom utbildningsområdet, yrkesmässig, ekonomisk och social integrering samt ett självständigt liv för personer med funktionshinder vilar i första hand på medlemsstaterna. Samarbetsåtgärder på gemenskapsnivå kan dock hjälpa medlemsstaterna att göra de åtgärder som de vidtar inom detta område mer effektiva.

([1]) EGT nr 63, 20.4.1963, s. 1338/63.
([2]) EGT nr C 293, 12.11.1991, s. 2; EGT nr C 25, 28.1.1993, s. 1.
([3]) EGT nr C 305, 23.11.1992.
([4]) EGT nr C 79, 30.3.1992, s. 20.
([5]) EGT nr C 211, 8.8.1987, s. 1.
([6]) EGT nr C 162, 30.7.1990, s. 2.

Punkt 26 i Europeiska gemenskapens stadga om grundläggande sociala rättigheter för arbetstagare, som Europeiska rådet antog då elva medlemsstaters stats- eller regeringschefer var samlade i Strasbourg den 9 december 1989, innehåller bland annat följande:

"26. Alla funktionshindrade personer, måste oberoende av anledningen till och typen av funktionshinder, ha rätt till särskilda konkreta åtgärder som syftar till att förbättra deras samhälleliga och yrkesmässiga integrering.

Dessa åtgärder måste, beroende på förmånstagarens förmåga, särskilt omfatta yrkesutbildning, ergonomi, tillgänglighet, rörlighet, transportmedel och bostad."

Det behövs ett program med en varaktighet på fyra år.

Uppskattningsvis behövs en summa på 37 miljoner ecu för att genomföra detta fleråriga program.

Det uppskattade beloppet är avsett att finansiera programmet under perioden 1993 till 1996, inom ramen för den gällande finansiella planeringen för Europeiska gemenskaperna.

Detta beslut behandlar å ena sidan principer för genomförande av en politik i fråga om yrkesutbildning och för främjande av sysselsättning samt å andra sidan åtgärder, inklusive sådana åtgärder som främjar funktionell rehabilitering, integrering i fråga om utbildning, social integrering och ett självständigt liv för personer med funktionshinder som behöver antas för att uppnå ett av gemenskapens mål. Eftersom fördraget inte innehåller de särskilda befogenheter som behövs, är det nödvändigt att hänvisa både till artikel 128 och artikel 235 i fördraget.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Inrättandet av Helios II

Ett gemensamt handlingsprogram för att främja lika villkor och integrering av personer med funktionshinder, i det följande kallat "Helios II", inrättas härmed för perioden 1 januari 1993 till 31 december 1996.

Artikel 2

Definition av personer med funktionshinder

Vid tillämpningen av Helios II avses med personer med funktionshinder personer med allvarliga skador, funktionshinder eller handikapp som har uppkommit till följd av fysiska, inklusive sensoriska, eller mentala eller psykiska skador som inskränker förmågan eller gör det omöjligt att utföra en verksamhet eller fungera på ett sätt som anses vara normalt för en människa.

Artikel 3

Mål

Helios II skall ha följande mål vad avser funktionell rehabilitering, integrering i fråga om utbildning, yrkesutbildning, arbetslivsinriktad rehabilitering, ekonomisk och social integrering och ett självständigt liv för personer med funktionshinder:

a) Att fortsätta att utveckla och förbättra utbyte och information med medlemsstaterna och NGO (nongovernmental organizations), i det följande kallade ickestatliga organisationer, vilket kan vara till nytta för en utveckling i enlighet med c och säkerställa att informationen ges en så stor spridning som möjligt.

b) Att främja effektiva metoder och åtgärder i syfte att uppnå ökad effektivitet och bättre samordning av de verksamheter som utförs enligt c.

c) Att främja utvecklingen av en samarbetspolitik på gemenskapsnivå med medlemsstaterna och de organisationer och sammanslutningar som arbetar med integrering samt, om så är lämpligt enligt nationella lagar eller praxis, frivilliga organisationer; samarbetspolitiken skall föras på grundval av de innovationer och metoder i medlemsstaterna som har visat sig vara bäst och mest framgångsrika.

d) Att fortsätta samarbetet med europeiska icke-statliga organisationer och icke-statliga organisationer som i respektive medlemsstat betraktas som representativa, om dessa genom de nationella handikapporganen där sådana förekommer har uttryckt en önskan att samarbeta på gemenskapsnivå.

Artikel 4

Åtgärder

1. De allmänna åtgärderna för att främja de mål som avses i artikel 3 skall vara följande:

a) Att samordna och genomföra samt uppmuntra till verksamheter med särskilda årliga tema, som syftar till att främja förnyelse, underlätta utbyte av erfarenheter, stödja spridandet av de resultat som framgångsrika försök har gett och förmedlandet av effektiva metoder.

Dessa verksamheter skall ske i nära samarbete med funktionshindrade personer, deras familjer, representativa organisationer, experter, forskare, yrkesverksamma inom området, frivilliga samt arbetsmarknadens parter.

b) Att tillgodose det behov av information som personer med funktionshinder har genom att, inom ramen för det datoriserade informations- och dokumentationssystemet Handynet och på grundval av nationella data, fortsätta att samla in, anpassa på europeisk nivå, uppdatera, utbyta och sprida information som har insamlats i medlemsstaterna av de nationella insamlings- och informationscentren.

Rådet skall ompröva Handynet-systemet före den 31 december 1994, mot bakgrund av kommissionens rapport som bl.a. skall utvärdera den första Handynet-modulen för tekniska hjälpmedel, och skall på förslag från kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet besluta om villkoren för en fortsatt användning av Handynet-systemet efter det datumet.

c) Att uppmuntra personer med funktionshinder att delta i gemenskapsprogram, särskilt inom områdena yrkespraktik och förberedelse för arbetslivet, ny teknologi, yrkesutbildning och sysselsättning, jämlikhet mellan kvinnor och män, språkutbildning samt rörlighet för ungdomar och ungdomsutbyte inom gemenskapen.

d) Att inleda utbyte av information och erfarenheter vad avser de frågor som är gemensamma för medlemsstaternas utbildningssystem genom samarbete mellan de verksamheter som medlemsstaterna har utsett för detta.

e) Att säkerställa en nära samordning mellan de insatser som görs av organisationer på internationell nivå, och samarbete med andra verksamheter på internationell nivå inom de områden som avses i artikel 3.

2. De åtgärder som är avsedda att bidra till uppnåendet av de mål som anges i artikel 3 finns upptagna i bilagan.

Artikel 5

Finansiering

1. Helios II skall ha en varaktighet på fyra år.

2. De medel som gemenskapen måste ställa till förfogande för dess genomförande beräknas uppgå till 37 miljoner ecu för perioden 1993—1996, inom ramen för den gällande finansiella planeringen för de Europeiska gemenskaperna.

3. Budgetmyndigheten skall besluta om anslagen för varje budgetår, med beaktande av de principer för sund ekonomisk förvaltning som avses i artikel 2 i finansförordningen för tillämpning på Europeiska gemenskapernas allmänna budget.

Artikel 6

Genomförande av kommissionen

Kommissionen skall i nära samarbete med medlemsstaterna och de institutioner och organisationer som arbetar med integrering av personer med funktionshinder säkerställa genomförandet av Helios II enligt artikel 8.

Artikel 7

Överensstämmelse och komplementaritet

Kommissionen skall säkerställa att gemenskapsåtgärder som skall genomföras enligt Helios II och övriga relevanta gemenskapsprogram och -initiativ överensstämmer med och kompletterar varandra.

Artikel 8

Rådgivande kommitté

1. Kommissionen skall bistås av en rådgivande kommitté, i det följande kallad "kommittén", som skall vara sammansatt av två regeringsföreträdare från varje medlemsstat; en företrädare för kommissionen skall vara ordförande.

2. Kommissionens företrädare skall förelägga kommittén ett förslag till åtgärder. Kommittén skall yttra sig över förslaget inom den tid som ordföranden bestämmer med hänsyn till hur brådskande frågan är, om nödvändigt genom omröstning.

Yttrandet skall protokollföras och dessutom har varje medlemsstat rätt att begära att få sin uppfattning tagen till protokollet.

Kommissionen skall ta största hänsyn till det yttrande som kommittén avgett. Den skall underrätta kommittén om det sätt på vilket dess yttrande har beaktats.

3. Kommittén skall själv fastställa sin arbetsordning.

Artikel 9

Europeiskt handikappforum

1. Innan kommissionen samråder med kommittén skall den i fråga om alla aspekter som rör Helios II inhämta synpunkter från ett europeiskt handikappforum, i det följande kallat "forum".

Forumet skall ha följande sammansättning:

a) Företrädare för högst 24 icke-statliga organisationer för personer med funktionshinder eller deras familjer, eller som tillvaratar funktionshindrade personers intressen; kommissionen skall utse dessa på grundval av de förslag som har inlämnats av de organisationer som avses i artikel 3 d, och efter det att kommissionen har begärt ett yttrande från varje medlemsstat.

Minst en företrädare för en icke-statlig organisation från varje medlemsstat skall vara representerad i forumet.

Icke-statliga organisationer kan företrädas av nationella handikapporgan, om sådana finns.

b) En företrädare för arbetsgivarorganisationerna och en företrädare för arbetstagarorganisationerna, var och en utsedd av kommissionen på grundval av förslag från de organisationer som företräder dessa intressen på gemenskapsnivå.

Kommissionen skall sträva efter att säkerställa att ledamöterna i forumet ger en väl avvägd bild av

a) olika typer av funktionshinder,

b) olika verksamheter som utförs av personer med funktionshinder eller i deras intresse,

c) olika nationella intressen,

och

d) sammanslutningar som består av icke-statliga organisationer från alla eller ett antal medlemsstater.

2. Forumet skall utse sin ordförande, som kan vara en företrädare för kommissionen.

3. Forumet skall själv fastställa sin arbetsordning.

Artikel 10

Samverkansgrupp

1. Innan kommissionen hör kommittén, skall kommissionen sammankalla en samverkansgrupp vars ordförande skall vara kommissionens företrädare enligt artikel 8.1 och skall bestå av

a) en av de regeringsföreträdare från varje medlemsstat som avses i artikel 8.1,

b) 12 av forumets ledamöter som har utsetts av detta.

2. Om en medlemsstat eller en av de ledamöter som forumet har utsett anser att de frågor som skall prövas är av särskilt intresse för medlemsstaten eller ledamoten, kan den medlemsstaten eller ledamoten begära att ytterligare en företrädare får närvara vid mötet.

3. Samverkansgruppen skall själv fastställa sin arbetsordning.

Artikel 11

Rapporter

1. Före den 1 juli 1994 skall kommissionen till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén överlämna en kort rapport om genomförandet av artikel 4.1 b.

2. Senast den 31 december 1995 skall kommissionen överlämna en interimsrapport till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén med en utvärdering av genomförandet av Helios II, om lämpligt, tillsammans med ett förslag till beslut om omprövning av Helios II.

3. Före den 1 juli 1997 skall kommissionen överlämna en fullständig rapport till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén om genomförandet och resultaten av Helios II.

4. I de rapporter som avses i punkt 2—3 skall kommissionen bl.a. nämna resultatet av den oberoende och objektiva utvärdering som avses i bilagan avsnitt 1.2.

Utfärdat i Bryssel den 25 februari 1993.

På rådets vägnar

J. TRØJBORG

Ordförande

BILAGA

ÅTGÄRDER

(Artikel 4)

1. Allmänna anmärkningar

1.1 Dessa åtgärder skall vidtas av kommissionen i nära samarbete med medlemsstaterna, sammanslutningar av personer med funktionshinder och deras familjer, arbetsmarknadens parter och yrkesmässiga och frivilliga organ som arbetar med integreringen av personer med funktionshinder.

1.2 Det skall ske en oberoende och objektiv utvärdering av varje åtgärd som man beslutar om enligt Helios II.

1.3 Dessutom skall särskild uppmärksamhet ges den betydelse som effektiv teknologi har för integreringen av personer med funktionshinder.

Den pedagogiska och praktiska potentialen hos effektiv teknologi kan vara ett användbart verktyg för utvecklandet av läromedel, anpassning av arbetsplatser, kommunikationsmedel och medel som ökar rörligheten och som är ett sätt att bryta isoleringen för personer med funktionshinder.

1.4 Kommissionen skall beakta den ekonomiska situationen i de medlemsstater eller regioner inom vilka de särskilda åtgärderna skall utföras.

1.5 Det belopp som beviljas för

— Handynet system (avsnitt 3),

— samarbete med icke-statliga organisationer (avsnitt 4), och

— samarbete med externa experter (avsnitt 9)

får inte överstiga 50 % av det totala anslaget till Helios II.

Det belopp som beviljas för verksamhet som rör utbyte och information mellan medlemsstater (avsnitt 2) får inte vara mindre än 25 % av det totala anslaget till Helios II.

2. Verksamheter som rör utbyte och information mellan medlemsstater

2.1 *Gemenskapens bidrag*

I syfte att uppnå målet med ett utbyte av information och erfarenheter mellan medlemsstaterna kan gemenskapen bidra till verksamheter med anknytning till de områden som avses i artikel 3, nämligen funktionell rehabilitering, integrering i fråga om utbildning, yrkesutbildning, arbetslivsinriktad rehabilitering, ekonomisk och social integrering och ett självständigt liv för personer med funktionshinder.

Sådana verksamheter skall bestå av konferenser, seminarier, utbyte av information, studiebesök och praktik som organiseras på grundval av årliga tema som fastställs efter samråd med kommittén och efter det att forumets åsikt har inhämtats.

Deltagare i sådana verksamheter skall utses av medlemsstaterna med beaktande av typ av verksamhet och om de möjligen överensstämmer med eller kompletterar gemenskapens övriga verksamheter, i syfte att föra vidare den erfarenhet de har fått till företrädare för nationella, regionala och lokala myndigheter och till icke-statliga organisationers genom nationella handikapporgan, där sådana förekommer.

Om så är lämpligt kan den medlemsstat som har utsett deltagare byta ut dem.

Kommissionen skall, om lämpligt, underlätta kontakter mellan deltagare med hänsyn till integreringsområde eller typ av handikapp i syfte att uppmuntra utbyte inom varje område.

2.2 *Storleken på gemenskapens finansiella bidrag*

a) upp till 50 % för konferenser (i samarbete med nationella myndigheter),

b) upp till 100 % för seminarier, verksamheter i arbetsgrupper, studiebesök och praktik.

3. Det datoriserade informations- och dokumentationssystemet Handynet

3.1 *Allmänt förfarande*

För att tillgodose informationsbehovet hos personer med funktionshinder, skall Handynet-systemet erbjuda användarna en flerspråkig databas, en flerspråkig elektronisk tidning och ett datorbaserat system för meddelanden.

Insamlande av data på nationell nivå skall utföras av nationella insamlings- och samordningscenter som utses av medlemsstaterna.

Dessa data skall överlämnas till kommissionen som skall anpassa dem till Handynet-systemet, regelbundet uppdatera dem och ställa dem till de av medlemsstaterna utsedda nationella centrens förfogande i form av "compact disk read only memory" (CD-ROM).

Medlemsstaterna skall ansvara för spridandet till användare av den information som har behandlats i Handynetsystemet och de informations- och rådgivningscenter som medlemsstaterna har utsett skall utföra arbetet.

3.2 *Särskilda verksamheter*

Kommissionen skall fortsätta utvecklandet och uppdateringen av den första Handynet-modulen för tekniska hjälpmedel.

Modulen består av en europeisk databas som innehåller

— en förteckning över tekniska hjälpmedel (med prisangivelse) som är tillgängliga för personer med alla typer av funktionshinder på den gemensamma marknaden,

— en förteckning över tillverkare och distributörer för dessa produkter i medlemsstaterna, och

— de nationella bestämmelser och förfaranden som personer med funktionshinder måste följa för att få sådana tekniska hjälpmedel.

Dessutom skall kommissionen än mer främja

— positiva och framåtsträvande verksamheter för att uppmuntra anpassning av teknologi, inklusive ny teknologi, till behoven hos personer med funktionshinder,

— forskning om och framställande av tekniska hjälpmedel, särskilt genom att utarbeta en förteckning över tillämpad forskning inom detta område.

Kommissionen skall också pröva om det är möjligt att inkludera information om kvaliteten hos de tekniska hjälpmedel som finns upptagna i databasen.

3.3 *Storleken på gemenskapens finansiella bidrag*

— upp till 100 % (utgifter för systemets europeiska utsträckning)

4. Samarbete med icke-statliga organisationer

4.1 *Allmänna villkor och förfaranden för samarbete med kommissionen*

Kommissionen skall stärka samarbetet med icke-statliga organisationer, via nationella handikapporgan om sådana finns, och med sammanslutningar som omfattar icke-statliga organisationer från alla eller ett antal medlemsstater.

Kommissionen skall informera kommittén om sitt samarbete och samröre med de icke-statliga organisationer som anges i artikel 3 d.

4.2 *Särskilda åtgärder*

Varje år efter det att kommittén har avgett sitt yttrande skall kommissionen utarbeta ett program för verksamheter som kan komma i fråga för ekonomiskt stöd från kommissionen och skall ge ett väl avvägt yttrande om hur dessa verksamheter skall rangordnas inbördes.

Verksamheter som kan komma i fråga skall omfatta

— konferenser, seminarier, studiebesök, praktik och andra gemensamma verksamheter på europeisk nivå,

— tillhandahållande av information till icke-statliga organisationer om åtgärder som företas på gemenskapsnivå,

— råd till kommissionen, på dess begäran, om de tekniska aspekter som är förknippade med en typ av funktionshinder eller den särskilda integrationsfråga som behandlas,

— överlämnande av en årlig rapport om verksamheter som utförs inom ramen för Helios II.

4.3 *Storleken på gemenskapens finansiella bidrag*

a) upp till 50 % för möten, konferenser, seminarier, studiebesök, praktik och andra gemensamma verksamheter på europeisk nivå,

b) upp till 100 % för utgifter som uppstår i samband med samordning och experthjälp.

5. Information och andra åtgärder för att påverka allmänhetens inställning

En omfattande spridning av information för att informera allmänheten om verksamheter och kampanjer för att öka befolkningens och medias medvetenhet om möjligheterna att integrera personer med funktionshinder.

Kommissionen skall bidra till att öka allmänhetens medvetenhet genom att organisera tävlingar, dela ut årliga priser för föredömliga projekt inom de olika områden som påverkar integreringen av personer med funktionshinder och genom kampanjer i media.

Föredömliga projekt som har prisbelönats skall presenteras på en konferens/utställning.

Kommissionen kan ge ekonomiskt stöd till informationsmöten på nationell nivå som organiseras av deltagare i Helios II.

Storleken på gemenskapens finansiella bidrag: upp till 100 %.

6. **Särskilda teman**

Vid genomförandet av de särskilda åtgärder som beskrivs närmare ovan, skall deltagarna i Helios II särskilt uppmärksamma

— förebyggande och tidigt stöd, i syfte att förebygga uppkomsten eller utvecklingen av skador, funktionshinder eller handikapp,

— svårigheter som funktionshindrade personers familjer samt kvinnor och äldre personer med funktionshinder ställs inför,

— ekonomisk och social integrering av kvinnor med funktionshinder,

— utbildning för yrkesverksamma och frivilliga som deltar i de olika etapperna av integrationsprocessen,

— människor med särskilt ansvar för barn, ungdomar eller vuxna med funktionshinder.

7. **Program, åtgärder och initiativ som direkt rör personer med funktionshinder**

Särskilda steg skall vidtas för att skapa en synergieffekt, inom området yrkesinriktad rehabilitering och sysselsättning, med Horizon-initiativet och, vad avser användningen av effektiv teknologi, med TIDE-initiativet.

8. **Studier och tekniskt stöd**

Studier, konsulttjänster och tekniskt stöd som behövs för att utarbeta förslag eller tillhandahålla tekniskt stöd inom de områden som avses i artikel 3.

Storleken på gemenskapens finansiella bidrag: upp till 100 %.

9. **Ytterligare särskild verksamhet inom ramen för de verksamheter som avses i avsnitt 2—5.**

Samarbete med externa experter med ansvar för att bistå kommissionen med samordning, ledning och utvärdering av de verksamheter som avses i avsnitten 2—5.

Storleken på gemenskapens finansiella bidrag: upp till 100 %.